

Op te bergen
in de band van
3 november 2004

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

---

van de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn

---

gehouden op 1 september 2004

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Vaststelling agenda	2
Verslag vergadering van 16 juni 2004	2
Ingekomen stukken	2
Rondvraag	3
IPO-aangelegenheden	5
Nota Zorg in perspectief	5
Cultuurnota: uitgangspuntennotitie	10
Inspreker, mevrouw Verhey	10
Brief van de Bestuurscommissie Onderzoek	
Cultuur, Welzijn en Zorg	16
Sluiting	18

STATENCOMMISSIE CULTUUR EN WELZIJN

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn, gehouden op 1 september 2004 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

W.H. Kuiper (voorzitter)
H. Beerda (PvdA)
A.H.J. Beumers (Drents Belang)
W.A.R. Boer (PvdA)
G.A.W. Fonk (VVD)
A. Haar (D66)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
E. Hemsteede (PvdA)
mevrouw M.J. Kaal (CDA)
mevrouw H. Kempe-Foekens (ChristenUnie)
mevrouw W.L.M. Mastwijk-Beekhuizen (CDA)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
mevrouw J.M. Pannekoek-van Toor (VVD)
G. Roeles (VVD)
J.P. Sluiter (D66)
mevrouw G.H. Smith-Bults (GroenLinks)
A. Wendt (ChristenUnie)
H. Zomer (CDA)

Voorts aanwezig:

mevrouw A. Haarsma (PvdA, gedeputeerde)
J.H. Schaap (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw J. Stapert (griffier)
mevrouw H. Udding-Blok

Met kennisgeving afwezig:

J.W.M. Engels (D66)
mevrouw W.G. Goudriaan-Visser (PvdA)
J. Pereboom (PvdA)
J.P. Voordewind (Fractie de Jong)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mede dat bericht van verhindering is ontvangen van de heren Pereboom, Voordewind en mevrouw Goudriaan. De fractie van D66 laat weten dat de heer A. Haar vanaf de volgende commissievergadering de heer Engels officieel opvolgt. Hij is reeds aanwezig als bijzonder commissielid ter vervanging van de heer Engels.

Het afgesproken werkbezoek aan het Drents Archief vindt plaats op 6 oktober. Tijdstip en programma volgen. De commissie is uitgenodigd door de gemeente De Wolden om op locatie de woningbouw voor ouderen te bezoeken. Het voorstel is om samen met de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit (RIM) op 13 oktober van de uitnodiging gebruik te maken.

De heer ZOMER vraagt of het bezoek in de ochtenduren kan plaatsvinden met het oog op de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie (BFE) in de namiddag.

De VOORZITTER deelt mede dat het tijdstip, dat in de ochtend ligt, nog bekend zal worden gemaakt, inclusief andere details.

3. Vaststelling van de agenda

De heer BEERDA legt de commissie de vraag voor of de nota Zorg op de agenda thuishoort, aangezien de Contourennota nog vastgesteld moet worden. De agenda lijkt op een volledig autonome wijze tot stand te komen.

De heer HEMSTEEDE is het hiermee eens.

De VOORZITTER merkt op dat dit punt in het Presidium besproken is. Het punt is bovendien al eerder in de commissie besproken in de vorm van een voordiscussie over onderwerpen. De twee bedoelde punten vragen om een uitgebreide behandeling. In een latere fase zal een beslissende ronde plaatsvinden. Nu is er de gelegenheid om een eerste opinie te vormen.

Mevrouw PANNEKOEK denkt dat men altijd zal aanlopen tegen het proces van Mensen in het middelpunt, de algemene subsidieverordening en de bijbehorende uitwerkingsnotities. De vraag is dan altijd eerst de lijn en dan de projecten of andersom. De helderheid hoe een en ander zich in de tijd ontwikkelt is niet altijd aanwezig.

De heer HARLEMAN onderschrijft de woorden van de heer Beerda.

De VOORZITTER zegt toe dat het Presidium de volgende vergadering op dit onderwerp met een reactie komt.

De heer SLUITER wijst erop dat het volgtijdelijk aflopen van het proces enorm vertraagt. Nu is er sprake van een soort simultaan proces. Deze wat chaotische structuur levert echter enorm veel tijdswinst op. Een procesoverzicht, zodat de structuur begrijpelijk wordt, kan het nadeel van de chaos wegnemen.

De VOORZITTER zegt toe dat het Presidium ook hierop zal reageren.

De agenda wordt conform het ontwerp vastgesteld.

4. Verslag vergadering 16 juni 2004

Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

De heer HEMSTEEDE wil de brieven van gedeputeerde staten (GS) over cultuurbereik en versterking cultuureducatie, nummers A.4. en A.5., betrekken bij de behandeling van de Cultuurnota, agendapunt 9.

De heer BEUMERS wil de nummers A.6. en A.7. op de agenda van de eerstvolgende commissievergadering plaatsen. Voor een onderbouwing wordt gezorgd.

De heer ZOMER wil graag van tevoren een motivatie ontvangen.

De VOORZITTER heeft de toezegging gehoord van de heer Beumers dat voor de behandeling met een korte motivatie gekomen zal worden over de nummers A.6. en A.7.

De heer BEERDA wijst erop dat in brief A.6., over RTV Drenthe, sprake is van een reactie van GS op dit plan. Het is zinloos om deze brief te agenderen als die reactie nog niet binnen is.

Mevrouw KEMPE merkt op dat het onderwerp van de brief A.7., het Beleidskader jeugdzorg, in november in de commissie wordt behandeld.

Mevrouw PANNEKOEK onderschrijft deze opmerking. De normale procedure moet worden gevolgd: eerst inspraak, dan behandeling.

Mevrouw SMITH onderschrijft eveneens deze opmerking. Brief A.7. kan bij agendapunt 8 betrokken worden.

De heer BEUMERS legt uit dat hij zal komen met de gevraagde motivatie en met enkele vragen. Het Meerjarenbedrijfsplan roept enkele vragen op.

De heer ROELES heeft ook gelezen dat in brief A.7. staat dat de bevindingen nog gemeld zullen worden aan de commissie. De aandacht die aan het Meerjarenbedrijfsplan is gegeven vraagt om meer dan het voor kennisgeving aannemen. Als de bevindingen bekend zijn, moet het onderwerp alsnog aan de agenda worden toegevoegd.

De VOORZITTER hoort argumenten om de brieven wel en niet op de agenda van de eerstkomende commissievergadering te zetten. Het recht om een onderwerp te agenderen wordt gehonoreerd.

De heer BEERDA vraagt of de reactie van het college voor de eerstkomende commissievergadering beschikbaar is.

De heer SCHAAP kan dat niet toezeggen. Het lijkt logisch om het geheel in een keer te behandelen.

De heer ZOMER vraagt de heer Beumers ermee in te stemmen de brief A.7. te agenderen als de reactie van GS bekend is.

De heer BEUMERS wil in ieder geval zijn vragen stellen. Het college kan die vragen meenemen. Het onderwerp kan besproken worden.

De VOORZITTER vraagt of de heer Beumers kan instemmen met behandeling van de brief op het moment dat het standpunt van het college bekend is.

De heer BEUMERS kan zich hierin vinden.

De heer FONK ziet brief A.3. graag toegevoegd aan de behandeling van agendapunt 9.

Mevrouw SMITH ziet graag dat er een felicitatiebrief uitgaat naar de Monumentenwacht Nederland, brief B.1.

De overige ingekomen stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

6. Rondvraag

De heer FONK stelt de problematiek van het depot van het Drents Museum aan de orde. Een deel van het materieel is zelfs opgeslagen bij een verhuisbedrijf. Friesland gaat een museum bouwen inclusief depot. Groningen creëert een opslag in Hoogkerk. Kan de gedeputeerde duidelijk maken wat de stand is bij het zoeken naar een nieuw depot? Wanneer kan hieromtrent een voorstel verwacht worden? Brengt de huidige situatie risico's met zich mee?

De heer SCHAAP deelt mee dat het Drents Museum plannen ontwikkelt voor een depot. Groningen en Friesland hebben inderdaad een eigen weg gekozen. Het voorstel van het museum wordt afgewacht. Met name de huidige situatie op de zolder van het Drents Museum is risicovol. Het is duidelijk dat er iets moet gebeuren. Het is onbekend wanneer de concrete plannen afgerond zijn.

De heer FONK vraagt of de gedeputeerde aanleiding ziet om de gang van zaken te bespoedigen.

De heer SCHAAP legt uit dat het probleem in vrijwel alle besprekingen met het museum aan de orde komt.

Mevrouw MASTWIJK heeft onlangs het Rijtuigenmuseum Nienoord in Leek bezocht. In dat depot bestaat de nodige ruimte. Is onderling contact tussen de diverse musea een optie?

De heer SCHAAP is onbekend met dit concrete voorbeeld. De optie van samenwerking met andere musea zal onder de aandacht van het Drents Museum worden gebracht. Het wachten is op het resultaat van de professionele blik van dit museum.

De heer HEMSTEEDE wijst erop dat GS bezig is met het ontwikkelen van een nieuwe Cultuurnota. Daarbij wordt toch ook gesproken over de depotproblematiek? Het college is hopelijk proactief bezig op dit vlak.

De heer SCHAAP herhaalt dat de depotproblematiek altijd onderwerp van gesprek is met het museum. Dit onderwerp zal deel uitmaken van de Cultuurnota. Voor de precieze oplossing, ook in financiële zin, moeten de plannen van het museum afgewacht worden.

De heer FONK wijst op het verwarde beeld van zijn fractie van de situatie omtrent het Corso Eelde. De aanvraag voor subsidie is vorig jaar afgewezen vanwege het gebrek aan cultuur. Corso Eelde heeft hiertegen bezwaar gemaakt, maar vooralsnog is onduidelijk hoever die procedure reeds is gevorderd. Wat is de situatie op dit moment? Is reeds sprake van een tweede indiening? Het college lijkt voornemens om een exploitatiekort van € 7.500,- op een begroting van € 275.000,- af te dekken met een subsidie. Is de invulling van het corso, met een praalwagen en een tekenwedstrijd op school, voldoende cultuur voor een subsidie? De voorzitter van Corso Eelde laat overigens weten dat het eigen vermogen het genoemde tekort gemakkelijk kan opvangen. Is het honoreren van een dergelijke subsidie geen vrijbrief voor andere organisaties om exploitatieoverschotten te laten ontstaan?

De heer SCHAAP legt uit dat de subsidieaanvraag betrekking heeft op een praalwagen. De Adviescommissie Cultuurbereik heeft hierover een overwegend positief advies afgegeven. De beschikking terzake heeft dan ook geen betrekking op een exploitatiekort. In de nieuwe systematiek worden subsidies immers verstrekt op prestaties.

De heer FONK wijst erop dat het Corso Eelde een behoorlijk eigen budget heeft. Het genoemde exploitatiekort is dan ook bevreemdend.

De heer SCHAAP ligt nog vers in het geheugen dat de staten twee jaar geleden erop aandrongen het Corso Eelde op te nemen in de culturele infrastructuur van Drenthe. Met het corso is vervolgens afgesproken dat subsidie op projecten met een binding met cultuur en Drenthe bespreekbaar is. Na advies van de adviescommissie is uit het Actieprogramma cultuurbereik een subsidie verstrekt. De exploitatie is in dit verband niet interessant.

De heer BEERDA proeft in de woorden van de heer Fonk een afwijzing van toekenning van subsidie, omdat het corso over eigen vermogen beschikt.

De heer FONK beaamt dit. De Algemene subsidieverordening (ASV) kan een prestatiesubsidie toekennen. Het wachten is echter nog op een concept van de Cultuurnota, met daarin een definitie van kunst en cultuur en criteria voor subsidie.

De heer BEERDA vindt dat men moeilijk tot het uitkomen van de nota kan wachten met het verstrekken van subsidie.

De heer FONK begrijpt dit. Daarom had de subsidieaanvraag in het kader van het oude regime beoordeeld moeten worden. Er wordt abusievelijk vooruitgelopen op de pas per 1 januari 2005 aan te nemen ASV.

De heer SCHAAP spreekt tegen dat het college op de ASV vooruitloopt. Het Actieprogramma cultuurbereik subsidieert slechts initiatieven uit Drenthe inzake cultuur en cultuurbereik, ongeacht eigen vermogen van organisaties en instellingen. De subsidie wordt verleend op de prestatie.

Mevrouw SMITH onderschrijft deze woorden.

De heer BOER merkt op dat het Nederlands Bureau van Toerisme en Congressen (NBTC) van zins is om twee evenemententerreinen aan te wijzen. Een van de opties is het TT Circuit. Zijn GS voornemens hierop actie te ondernemen?

De heer SCHAAP wijst erop dat provinciale staten (PS) vier jaar geleden een motie hebben aangenomen voor onderzoek naar meer activiteiten voor het TT Circuit binnen een nieuwe milieuvergunning. Het is immers voor meer geschikt dan alleen auto en motorraces. Het NBTC vindt dat er twee terreinen moeten komen voor de heel grote evenementen. Het rapport terzake wordt serieus door het college bestudeerd. Inmiddels is bekend hoe veel moeite het kost om een aantal muziekdagen op het TT Circuit te organiseren binnen de milieuvergunning.

7. IPO-aangelegenheden

Van de gelegenheid tot het stellen van vragen en het maken van opmerkingen over IPO-aangelegenheden wordt geen gebruikgemaakt.

8. Brief van GS van 10 juni 2004, kenmerk 24/6.15/2004005954, inzake nota Zorg in perspectief

De heer BEERDA vindt dat de basisdiscussie over provincie en zorg thuishoort bij de behandeling van de Contourennota. De lijn betreffende het wonen in de nota mag wel wat scherper. Met het Provinciaal omgevingsplan (POP) en de toetsing van het woonplan kent de provincie goede instrumenten voor, bijvoorbeeld, ruimte voor huisartsen in kleine kernen en drempelloos wonen. Het zou bovendien niet verkeerd zijn om het ISV-verhaal (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing) in de commissie aan de orde te stellen. Dit potje met geld kan immers ook hieraan besteed worden. Op bladzijde 9 van de nota is sprake van multifunctionele dienstencentra. Kunnen die centra ook wat kleinschaliger, zodat ook zorgloketten geboden kunnen worden in de kleinere woonkernen? Op bladzijde 20 valt te lezen dat er onderzoek door de provincie komt naar de ontwikkeling van vervoer op maat. Wat houdt dit in? Kost die uitwerking ook geld? Op bladzijde 23 staat dat duurzame initiatieven ontwikkeld worden waartoe de betrokken instellingen een makelende functie krijgen. Hoe gaat dat in zijn werk? Op bladzijde 26 gaat het over het spreidingsplan voor ambulancevervoer. Hoe meer drempels en slingers worden aangelegd, hoe meer het spreidingsplan aanpassing behoeft. Doet de provincie aan actuele monitoring op dit vlak?

Mevrouw MASTWIJK erkent dat zorg een ruim maar centraal begrip is, zodat een kader nodig is. In het voorliggende integrale kader speelt de provincie een rol als ondersteuner, bemiddelaar en facilitator, coördinator en subsidieverlener. Op bladzijde 12 is sprake van provinciale regelingen. Hierbij wordt de aandacht gevraagd voor de subsidieverstrekingen op zeer korte, korte en middenlange termijn. Bij het stopzetten van (waardevolle) projecten moet bekeken worden of een vervolg gewaarborgd is. Op bladzijde 15 staat dat de provincie waar mogelijk zal bijdragen aan voldoende woningen voor ouderen en mensen met een lichte of verstandelijke functiebeperking. Betekent dit ook een financiële bijdrage? Op het vlak van wonen en zorg is in de westelijke mijnstreek overigens een convenant gesloten tussen dertig partijen die regionaal samenwerken. Drenthe moet meer doen voor het wonen van ouderen met zorg, in het verlengde van het idee van de heer Migchelbrink.

Mevrouw KEMPE vraagt wat zij vindt van dit idee.

Mevrouw MASTWIJK vindt het een aardig idee. Het Regionaal Patiënten Consumenten Platform (RPCP) heeft in het Kader wonen gevraagd om een provinciale checklist voor woningen in de zorgsector. Daarbij moet nauw samengewerkt worden met bewoners/gebruikers. De provincie kan hierbij een regisserende en coördinerende rol vervullen door interactieve omgang met onder meer gemeenten en woningbouwcorporaties. Het college geeft aan dat informatie en communicatietechnologie (ICT) niet geheel de oplossing is voor het tegengaan van eenzaamheid en sociaal isolement. De commissie is door de Overijsselse Zieken en Bejaardenomroep (OZO) uitgenodigd voor vrijdag 3 september over dit onderwerp. In 2015 is in Drenthe 27% van de bevolking ouder dan 65 jaar. Een kwart van die mensen kan zich eenzaam voelen. De ouderenbonden hebben een project opgezet omtrent dit thema. Op bladzijde 19 geeft het college onder het kopje Huiselijk geweld aan dat er methodiekontwikkeling op provinciale schaal moet plaatsvinden. Een dergelijke methodiek is overigens reeds ontwikkeld met het project Thuisfront.

Mevrouw PANNEKOEK stemt voor het overgrote deel in met de nota. De nota ontbeert overigens een financiële paragraaf.

Daardoor blijft die hangen in de sfeer van beleidsvoornemens. Onduidelijk is hoeveel geld beschikbaar is en aan welke voornemens de voorkeur gegeven wordt. Kan het college alsnog enig inzicht verschaffen?

Een onderzoek vorig jaar onder de huisartsen in Drenthe heeft uitgewezen dat zij behoefte hebben aan administratieve ondersteuning. In het Dagblad van het Noorden stond onlangs dat voor Drenthe geen huisartsentekort dreigt. Toch verdient dit punt permanente aandacht, vooral in het licht van de situatie op het platteland.

Het beleid om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen wordt gesteund. Leidend daarbij is de wens van de cliënt. Uit de nota komt een eenzijdig beeld naar voren, gericht op hulpbehoevende zelfstandige bewoners buiten instellingen. Nu zijn inmiddels de keerzijden bekend van de extramuralisering, omdat ouderen en mensen met een verstandelijke handicap dreigen te vereenzamen. De provincie moet dan ook op zoek naar innovatieve combinaties van wonen en zorg zonder de gevaren van vereenzaming. Integratie regel je niet met vierkante meters alleen. Het gaat om een goede, per geval verschillende balans tussen betutteling en vereenzaming. Voor de toekomst is een verschraving van voorzieningen voorzien. Dat roept de vraag op of zorg aan huis voor ernstig gehandicapte mensen geregeld kan worden. Wat is nog maatschappelijk verantwoord? Een combinatie van zorg in een kleinschalige setting, met permanente zorg en mogelijkheden tot communicatie met de buurtbewoners, kan een oplossing bieden. De initiatieven moeten genomen worden door zorgaanbieders, gemeenten, woningbouwcorporaties, zorgverzekeraars, ouders en kinderen. Het POP en de Regeling woon/zorgprojecten bieden mogelijkheden voor kinderen om voor hun ouders te zorgen. Het accent moet meer liggen op een positieve houding voor vernieuwende initiatieven. Bij het inventariserend onderzoek genoemd op bladzijde 17 moet dit aspect betrokken worden. Recente ervaringen leren immers dat niet alleen naar de woning, maar ook naar de setting gekeken moet worden.

Mevrouw SMITH vindt het prima dat de conceptnota "bottom up" is ingevuld. De nota is duidelijk over ambities en plannen, maar de middelen zijn beperkt. Een financieel kader voor het nemen van beslissingen ontbreekt echter. Er is sprake van goede maatregelen: werving vrijwilligers in de

mantelzorg, financieren van projecten in de ambulancezorg, meldpunt huiselijk geweld, op peil houden van voorzieningen, vervoer op maat, lokale loketten, sociale activering, oplossen van knelpunten in de huisartsenzorg. De financiële vertaling wordt node gemist. Tevens is onduidelijk of partners zoals zorgverzekeraars of zorgkantoren financiële ondersteuning bieden. De rol van de provincie bij dit alles, regisserend en stimulerend, valt in goede aarde.

De Wet op de maatschappelijke ondersteuning (WMO) komt in het jaar 2006. Daarover wordt een werkconferentie georganiseerd in het najaar.

Wanneer vindt die plaats? De centrale overheid gebruikt de term eigen verantwoordelijkheid graag. Mensen moeten meer eigen verantwoordelijkheid nemen, wat inhoudt dat de overheid zich terugtrekt. Mensen moeten meer informele en onbetaalde zorg, mantelzorg, aan elkaar leveren. De provincie moet daarbij de vinger goed aan de pols houden. De visie van de provincie om de positie en de belangen van mantelzorgers te versterken. Bij dit alles moet overigens een goed onderscheid gemaakt worden tussen vrijwillige en gedwongen mantelzorg.

Een onderzoek naar vergroting van de inzet van vrijwilligers in de mantelzorg juichen we toe. Bij vermaatschappelijking van de zorg moet niet alleen gekeken worden naar het in wijken plaatsen van mensen met een lichte of verstandelijke handicap. Omgekeerde integratie, waarbij "gewone" mensen op het terrein van een instelling wonen, is ook een optie. De komende inspraakreacties worden met nieuwsgierigheid afgewacht. De conceptnota Beleidskader jeugdzorg is onduidelijker en minder eenduidig dan de nota Zorg in perspectief, al is het maar door het ontbreken van een afkortingswijzer en door verwarrend en niet consequent gebruik van woorden en afkortingen. Ook worden projecten niet altijd uitgelegd. Wat is de operatie-Jong en wat is een omgangshuis? De Programmalijn werk, onderwijs en kennisinfrastructuur heet soms WOK en dan weer OKI. Gaat het hier om hetzelfde? Op bladzijde 10 van de nota is sprake van een nieuwsbrief. Heeft de commissie die ook ontvangen?

Mevrouw KEMPE wijst erop dat de conceptnota in november in de commissie wordt behandeld.

Mevrouw SMITH leest in de agenda dat de conceptnota te betrekken valt bij de nota Zorg.

Het gaat slechts om suggesties om de nota beter leesbaar te maken.

De VOORZITTER licht toe dat bij de voorgestelde behandeling van de brieven en mededelingen bij A.7. staat: te betrekken bij behandeling van de Contourennota en het Beleidskader (jeugd)zorg.

Mevrouw SMITH denkt dat met de nieuwe wet veel verwarring zal optreden. Bureau Jeugdzorg Drenthe verzorgt educatie en preventie. Jeugdzorg Drenthe biedt zorg op indicatie. Een matrix met taakverdeling zou dan ook handig zijn. Op bladzijde 34 van de nota is onduidelijk of het streven inderdaad is om ieder jaar circa 10% van de doeluitkering Bureau Jeugdzorg te oormerken. Dat is immers van belang voor de budgettering. Op bladzijde 37 is in een onduidelijke passage sprake van een tekort van € 1,2 miljoen en € 9 ton. Het hoofdstuk 7 over de financiën ontbreekt. Op bladzijde 43 wordt een notitie gemeld, Opgesloten en opgevoed. Waarom weet de commissie niets van deze notitie? Kan alsnog een samenvatting met conclusies worden verstrekt of de gehele nota?

Het concept kent inhoudelijk vier goede plannen, maar gaat wel erg uit van de professional.

De VOORZITTER constateert dat de term "betrekken bij" door de fractie van GroenLinks wat breder is opgevat dan door het college. Het college zal zich beperken tot een formeel antwoord. De opmerkingen zullen via het verslag meegenomen worden in de discussie.

Mevrouw KEMPE is ingenomen met de conceptnota, die goed aansluit bij de sociale agenda en andere relevante beleidsstukken.

Tijdens de conferentie Zorg in de buurt van 30 juni stond de nota centraal. Daarbij waren veel positieve geluiden te horen. Tot 20 juli kon nog gereageerd worden op de nota. Zijn er reacties binnengekomen en wat was de inhoud daarvan? De grote thema's in de nota zijn vermaatschappelijking van de zorg, de zorgvragen centraal en de druk op het voorzieningenniveau. In de nota worden veel goede voornemens genoemd. De vele ambities roepen de vraag op of alles waargemaakt kan worden in tijden van economische recessie, waarin bezuinigd wordt op de zorg voor de meest kwetsbare mensen in onze samenleving.

Veel voornemens hangen af van voldoende financiering. Het inventarisatieonderzoek naar de relatie wonen, welzijn en zorg met betrekking tot kwetsbare groepen moet nog opgestart worden. Dit is jammer, aangezien dit onderzoek moet dienen als onderbouwing van de nota. Dit roept het gevoel op dat de nota te vroeg wordt behandeld. De algemene doelstellingen van de nota moeten nader ingevuld worden. In de nota wordt onder meer verwezen naar het concept-Beleidskader jeugdzorg. De daarin vermelde actieprogramma's worden echter node gemist in de nota Zorg in perspectief. Een vervolg van de conceptnota met actieprogramma's per jaar met de rol van de provincie, de projecten en het financiële plaatje ligt dan ook voor de hand. Ook moeten dwarsverbanden met andere beleidsterreinen worden gelegd, zoals economie, verkeer, vervoer en ruimte. Hoe krijgt dit alles invulling in het provinciehuis?

Er wordt ingezet op integrale, vraaggestuurde zorg, waarbij er wel voor opgepast moet worden de specifieke doelgroepen niet uit het oog te verliezen. Die worden slechts summier genoemd op bladzijde 13. Deze angst leeft ook bij de bedoelde groepen, zo bleek op de genoemde conferentie. In het hoofdstuk over communicatie is sprake van een of twee themaconferenties per jaar. Wellicht kan daarbij een speciale doelgroep naar voren worden gehaald. Op bladzijde 19 wordt onder het kopje Bereikbaarheid voorzieningen verwezen naar een studie van het onderzoeksbureau naar zelfstandig wonen van mensen met een handicap in Drenthe. Het is daarbij niet goed gesteld met de toereikendheid van het openbaar vervoer. In die studie staan echter veel meer belangrijke zaken, zoals de negatieve kanten van de vermaatschappelijking van de zorg en de toegankelijkheid van instellingen voor mensen met een lichamelijke beperking.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vindt de komst van één zorgnota positief. Blijkbaar heeft hierbij een soort evaluatie plaatsgevonden van de diverse andere nota's waaruit die is samengesteld. Het beleid staat of valt met de financiën en ook met het geld dat het Rijk beschikbaar stelt om zorgtaken tot uitvoering te brengen. Het rijksbeleid van evenveel geld bij minder regelgeving kan wellicht meer geld opleveren.

In de nota wordt een accent gelegd op de vraaggerichte zorg. Uitgangspunt is daarbij dat iemand zo normaal mogelijk moet kunnen leven.

De term Normaal kan wellicht beter vervangen worden door "gezond" of een ander alternatief. Het is goed dat het huiselijk geweld en de thuislozen aandacht krijgen in de nota.

Op bladzijde 20 staat dat mensen in staat gesteld moeten worden klachten te bundelen en gesprekspartner te zijn bij diverse beleidsvoorbereidingen en besluitvormingen. De RPCP vormt hierbij een goede aanzet.

In de nota is sprake van ketenzorg, samenwerking en overleg met instellingen. Daarvan lijkt weinig sprake. Zo is er het voorbeeld van een multifunctioneel dienstencentrum in een kleine kern waarbij de huisartsenzorg alleen maar verslechtert.

De provincie heeft bij het ambulancevervoer in het verleden een "global positioning system" gefinancierd. Voor de komende periode wordt financiering van dergelijke projecten niet uitgesloten. Waarom gaat het waarschijnlijk?

Veel gezondheidszorg wordt door particuliere instellingen, ouders of verzorgers verleend. Hoe groot is die problematiek in Drenthe? Zijn er particulieren die lichtgehandicapte jongeren opvangen? Voldoen die aan de kwaliteitseisen? Wat vinden GS van bed, bad en brooddiensten door particulieren, naast de reguliere zorg?

Mevrouw HAARSMA refereert aan de evaluatie van het zorgbeleid die aan de basis heeft gestaan van deze nota. De provincie heeft geen daadwerkelijke zorgtaak. Toch is nagedacht over de rol van de provincie in de zorg. In het verleden was men daarbij vooral gefocust op sectoraal beleid, met vijf verschillende regiovisies. Met de desbetreffende zorgaanbieders, zorgvragers en instellingen is vervolgens regelmatig overleg gevoerd, ook over de toekomst. Daarbij is consensus ontstaan over voortgang van het huidige beleid. De regiovisies hadden echter hun doel bereikt, zodat een expertmeeting met het veld uitkomst moest bieden over de verwachtingen van de rol van de provincie. Dit heeft geleid tot het vaststellen daarvan als: ondersteunen, faciliteren, regisseren en coördineren.

Er gebeurt veel in het zorgveld, ook met de nieuwe Wet op de maatschappelijke ondersteuning en de modernisering van de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ), zeker in het licht van economisch minder gunstige tijden. De verantwoordelijkheid voor de positie van de zwakkeren wordt dan ook gevoeld. Mede in dit licht is de nota Mensen in het middelpunt ontstaan. Daarnaast is

gemeend een integrale nota over zorg te ontwikkelen om de programmaliijnen van de nota Mensen in het middelpunt verder uit te werken. Zo wordt ook het veld duidelijk dat de provincie hierop flink inzet. Het werken met programmaliijnen verklaart ook het ontbreken van een financiële paragraaf. Tijdens de behandeling van de Contourennota zal dit punt nader aan bod komen. Mevrouw Kempe vraagt om een actieplan als vervolg van de nota. Dit wordt afgewezen omdat een en ander integraal deel uitmaakt van Mensen in het middelpunt. De programmaliijnen moeten vanuit het veld vorm en inhoud krijgen. Daarop moet geanticipeerd worden.

Mevrouw KEMPE wijst op het gevaar van vrijblijvendheid.

Mevrouw HAARSMA kan zich deze opmerking voorstellen. Thema's als zorg, wonen en welzijn vormen de hoofdmoot van de nota, die als onderbouwing van die thema's moet worden gezien. De praktijk zal uitwijzen of het gevaar reëel is. De reacties van het veld op de nota maken echter dat er het volste vertrouwen bestaat voor de toekomst. De keuze is gemaakt voor een integrale nota, in navolging van de steeds meer integrale werkwijze. Verkeer, vervoer of ruimtelijke ordening hebben immers alles te maken met zorg. Zeker nu de gedeputeerde ook ruimtelijke ordening in de portefeuille heeft, kunnen bijvoorbeeld initiatieven ontwikkeld worden op basis van zorgnota en POP. Volgens de heer Beerda moet het college scherper insteken bij het onderwerp Wonen. PS hebben een motie ingediend over het aanjaagteam van wonen, zorg en welzijn. Binnen afzienbare tijd wordt bekend hoe dit vorm en inhoud krijgt. Bij het werk van het aanjaagteam worden alle doelgroepen betrokken door middel van woningbouwcorporaties, gemeenten, instellingen, instanties en RPCP. Dit maakt de benodigde sturing mogelijk om de nota in te vullen. Onderwerpen zoals wonen met dementie worden zeker bij het werk van het team betrokken. Het RPCP zal het college overigens wel laten weten wat er wel en niet goed is.

Een en ander heeft alles te maken met het ISV. Als dat in de Statencommissie RIM aan de orde komt, moet ook deze commissie uitgenodigd worden om het sociale aspect in de harde ruimtelijke-ordeningssector te "verknopen".

Volgende week zal de gedeputeerde samen met bestuurders, instellingen en organisaties een werkbezoek aan Denemarken brengen op juist dit vlak.

Bekend is dat het college fors inzet op multifunctionele dienstencentra en de leefbaarheid van het platteland. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat er maatwerk wordt geleverd in de kleinere kernen, wellicht via mobiele voorzieningen. Voor de realisatie daarvan is de infrastructuur van de gemeente nodig.

Er wordt regelmatig overleg gevoerd met de directie van de ambulances. Die monitort de stand van zaken, bijvoorbeeld inzake de verkeersdrempels. Hierbij wordt getracht tot gezamenlijke oplossingen te komen.

Meer in het algemeen is duidelijk dat de zorgvragen centraal staan. Tevens is duidelijk dat aangehaakt wordt bij AMK-initiatieven (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling). Er wordt veel van elkaars ervaringen geleerd. De bestaande infrastructuur moet beter worden benut om de zorg beter neer te zetten in de provincie Drenthe.

De gemeenten hikken tegen invoering van de WMO aan. Het gevaar hierbij is dat er verschillen in zorg ontstaan tussen de diverse gemeenten. De provincie wil hierbij zorgen voor een goede aansluiting.

Het huisartsentekort valt momenteel mee, maar dreigt over een termijn van tien jaar een probleem te worden. Dit onderwerp, dat ook met vergrijzing te maken heeft, wordt samen met de zorginstellingen bekeken.

De opmerkingen van mevrouw Smith over het Beleidskader jeugdzorg worden meegenomen. De bedoeling blijft het kader te betrekken bij de integrale behandeling van de nota Zorg in perspectief.

TWEDE TERMIJN

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wijst erop dat de particuliere instellingen floreren door een tekort in de reguliere opvang. De provincie moet aandacht besteden aan deze problematiek.

Mevrouw KEMPE hoopt dat de nota inderdaad niet in vrijblijvendheid blijft steken. In de provincie Zuid Holland houdt men eens per jaar een resultaatdag bij dit soort trajecten. Misschien moet ook extra aandacht worden besteed aan de toegankelijkheid van openbare gebouwen.

Specifiek beleid voor doelgroepen, zoals bijvoorbeeld blinden en doven, moet niet worden vergeten.

Mevrouw SMITH herhaalt de suggestie van omgekeerde integratie.

Mevrouw PANNEKOEK wijst opnieuw op het belang om mensen naar voorzieningen te brengen in plaats van voorzieningen naar mensen. Daarvoor moet een toegankelijke setting geschapen worden. De vereenzamingsproblematiek moet dan ook de nodige aandacht krijgen van de provincie. Waarom is overigens in de nota niet aangegeven hoe de bekende budgetten verdeeld zijn over de verschillende projecten? In het aangekondigde onderzoek moeten ook de keerzijden van alleen in de wijk wonen meegenomen worden.

Mevrouw MASTWIJK wijst erop dat het RPCP duidelijk heeft gemaakt dat er behoefte is aan een algemene checklist voor woningen in de zorgsector.

De heer BEERDA deelt het enthousiasme van mevrouw Mastwijk voor het plan van de heer Mielchbrink niet. Drenthe moet geen reservaat voor rijke 60 plussers worden.

Mevrouw MASTWIJK is van mening dat Drenthe vandaag de dag al veel van deze mensen bevat.

De heer BEERDA vindt dat des te meer reden om deze ontwikkeling te bestrijden.

De heer MASTWIJK merkt op dat de bestedingen van deze mensen ten goede komen van de Drentse economie.

Mevrouw SMITH ziet Drenthe liever niet als één groot bejaardentehuis.

De heer FONK ziet grote kansen voor Drenthe bij de komst van meer grijsbehaarden. Deze mensen besteden niet alleen het nodige, maar zorgen ook voor een enorme sociale input. Het plan van de heer Migchelbrink moet dan ook omarmd worden.

De heer BEERDA ziet Drenthe liever niet het Monaco van het Noorden worden.

De heer FONK ziet dat anders.

De heer BEERDA onderschrijft de woorden van mevrouw Pannekoek. De provincie moet zich positief tonen tegenover initiatieven zoals "opa in de schuur". Hierbij mag tevens de nodige creativiteit aan de dag worden gelegd.

Mevrouw HAARSMA ziet eveneens niets in de plannen van de heer Migchelbrink, zeker niet als het gebracht wordt als een sociale oplossing voor de armen in Drenthe.

Mevrouw MASTWIJK wijst op de reeds grote ontwikkeling van het Drentenieren, wat zeker ook ten goede komt van de economie in Drenthe. De heer Migchelbrink heeft dus niet helemaal ongelijk.

Mevrouw HAARSMA spreekt regelmatig met ouders van verstandelijk gehandicapten. Daarbij ontstaan ook initiatieven. Het zou fantastisch zijn als de provincie Drenthe met een nieuw initiatief kan komen, waarbij op creatieve wijze gezorgd wordt dat mensen naar de voorzieningen komen. Het idee van een resultatendag is een zinvolle suggestie. In Rolde is reeds sprake van een proces van omgekeerde integratie. Daarbij moet er aandacht zijn voor de negatieve kanten, zoals het geïsoleerd raken van mensen. Er is immers altijd sprake van het risico dat mensen geïsoleerd worden door de rest van de bewoners van de wijk. De gevraagde checklist is reeds beschikbaar. Die moet wellicht continu uitgebreid worden met het oog op de ontwikkelingen in de zorg.

De VOORZITTER constateert dat het agendapunt voldoende is besproken.

9. Brief van GS van 3 juni 2004, kenmerk 23/CW/A38/2004005945, inzake de Cultuurnota; uitgangspuntennotitie

Spreekrecht

Mevrouw VERHEY, artistiek leider van de Stichting DAT D'ART, spreekt namens het bestuur. DAT D'ART is organisator van het spraakmakende Drents beeldend theaterfestival De Zomertrek. De stichting luidt de noodklok over de totstandkoming van de nieuwe Cultuurnota 2005-2008. De procedure wordt door de provincie gepresenteerd als toegankelijk voor de belanghebbenden, zodat een helder en op de behoefte

afgestemd beleid ontstaat. Daarvan komt echter niets terecht.

De provinciale stukken bevatten slechts technische uitvoeringsmodellen voor deelgebieden van het cultuurbeleid. Er wordt geen enkele beleidsinhoudelijke keuze geformuleerd, maar slechts vrijblijvende voornemens, vermengd met ongefundeerde beweringen en onbegrijpelijke algemeenheden. Er is tevens geen nieuw definitief ontwerp beschikbaar van de nota die aan PS ter besluitvorming wordt voorgelegd. Het veld heeft veel tijd en energie gestoken in het meedenken over het formuleren van op ervaring en praktijk gestoelde inhoudelijke voorstellen. Vastlegging van zorgvuldig geformuleerde mondelinge inbreng tijdens bijeenkomsten blijft stelselmatig achterwege, ondanks dringend en herhaald verzoek. Inzendingen per e mail en per post blijven zonder ontvangstbevestiging. Het is voor de staten dan ook onmogelijk om de conceptnota te relateren aan de mondelinge en schriftelijke inbreng van het werkveld. Er wordt dus een onduidelijk, onsamenhangend en buiten het werkveld om geformuleerd beleidsstuk ter besluitvorming voorgelegd. Deze gang van zaken strookt niet met de ambities van de provinciale overheid en de verlangens van het werkveld. De commissie wordt dringend opgeroepen, de huidige besluitvormingsprocedure op basis van het concept te stoppen. Al het mogelijke moet in het werk worden gesteld om alsnog tot een nieuwe, slagvaardige en heldere beleidsnota te komen. Die moet respect tonen en openstaan voor wat er op cultuurgebied leeft en werkt in Drenthe.

Mevrouw SMITH vraagt of de insprekerster aanwezig was bij de bijeenkomst in DeSmelt in juni.

Mevrouw VERHEY legt uit toen niet aanwezig te hebben kunnen zijn.

Mevrouw SMITH vraagt of er nog schriftelijk is gereageerd.

Mevrouw VERHEY verwijst naar een notitie met de tien geboden voor een cultuurbeleid volgens de stichting, met uitleg. Daarnaast is gevraagd naar de notulen van de bijeenkomst.

De heer ZOMER legt uit dat vandaag slechts de uitgangspunten besproken worden. De Cultuurnota is nog in ontwikkeling. Er is dus nog alle ruimte voor inbreng.

Op 9 september is een bijeenkomst in het provinciehuis. Is de stichting daarvoor uitgenodigd? Mevrouw VERHEY heeft geen uitnodiging ontvangen. Verdere vragen moeten aan het bestuur worden gericht.

De heer SLUITER denkt dat er sprake is van rolverwarring. De provincie formuleert beleid, goed luisterend naar het werkveld. Klopt de indruk dat de stichting die werkwijze wil omdraaien?

Mevrouw VERHEY legt uit dat de stichting haar best heeft gedaan om goed mee te denken. Daarop is geen enkele reactie gekomen. Om de teleurstelling daarover uit te spreken, is gebruikgemaakt van het spreekrecht.

De heer WENDT kan zich in grote lijnen vinden in de kaders van de nota. De concrete invulling van de algemene kaders zal echter de nodige fricties opleveren. Zo kunnen de cultuurdragers beeldkwaliteit en het grote publiek in conflict komen. Hoeft het Museum De Buitenplaats in Eelde niet bang te zijn voor bouw van een appartementencomplex van vier hoog, gelet op de kwaliteit van de bebouwing in zijn omgeving? Bieden de interactieve bijeenkomsten daadwerkelijk ontwikkelingsruimte? Kunnen die leiden tot een bijstelling van de gang van zaken?

De belangrijke rol voor de gemeenten in de notitie wordt onderschreven. De vraag is echter of de twaalf gemeenten, gelet op de komende bezuinigingen, hoog zullen inzetten op cultuur. Hoe gaat het herschikken van budgetten overigens in zijn werk? Via overleg of via een mededeling? Het is goed dat het museumbeleid extra middelen verkrijgt.

Ook deze notitie kent hier en daar enige vorm van overdrijving. Volgens het college is Drenthe rijk aan historie en bestaat hiervoor grote belangstelling. De praktijk is dat, behalve voor enkele musea en kerken, mensen juist voor het mooie groen naar Drenthe komen. Voor historie gaat het publiek eerder naar de provincies Utrecht of Holland.

De stelling dat de infrastructuur versterkt moet worden valt in goede aarde. Het college moet dan ook gebruikmaken van een museum als De Buitenplaats. Het probleem van de culturele infrastructuur moet bovendien vooral in noordelijke context worden gezien.

De dubbele vergrijzing leidt tot een groot potentieel aan bezoekers voor de culturele instellingen.

De heer FONK kan zich vinden in de uitgangspunten van de notitie. In het eerste plan van aanpak is afgesproken dat een concept-Cultuurnota voorgelegd zou worden. Het wekt verbazing dat hiervan geen sprake is. De staten moeten vroegtijdig over dit concept beschikken, zodat op en aanmerkingen in een vroeg stadium verwerkt kunnen worden. Er bestaan zorgen over het tijdschema. De volgende commissievergaderingen zijn op 6 oktober en 17 november, terwijl het concept van de Cultuurnota op 28 september wordt besproken in het college. Die kan ook bij ongewijzigde vaststelling pas behandeld worden op 17 november. Wanneer kan de commissie de conceptnota verwachten? Wat nu als de invoeringsdatum van 1 januari niet wordt gehaald? Worden de subsidieaanvragen vervolgens onder het oude regime behandeld? Worden begrippen als Kunst en Cultuur goed uiteengezet in de notitie? Wordt de overlap van organisaties aangepakt? Wat is de rol van het Centrum Beeldende Kunst (CBK)? Worden preferente musea benoemd? Al met al wordt de conceptnota met verlangen tegemoet gezien.

De heer HARLEMAN noemt het college voortvarend en doortastend. Het schort in de procedure echter aan duidelijkheid. De heer Beerda heeft hierop reeds gewezen. Zo kan in de inspraaknota niet gesteld worden dat de ASV en Mensen in het middelpunt bestaand beleid vormen. Daarmee worden mensen op het verkeerde been gezet. Het nut van de huidige bespreking is daarnaast onduidelijk. Is de inspraak formeel van start? Van de bespreking in juni is nog steeds geen verslag gezien. De vraag is dan ook naar een heldere procedure die voor alle deelnemers duidelijk is. In de loop van de procedure spelen de nodige dilemma's. Hoe wordt omgegaan met de spanning tussen vraaggestuurd beleid versus centrale sturing? Waarom niet de klant, die met de voeten stremt, als speler in het veld benoemd? Hoe kan die een rol gegeven worden in het geheel? Wat vindt het college van het idee van een virtueel of reëel huis van de cultuur? Dat kan de positie van de klant versterken. Kiest de provincie bij vraaggestuurd werken voor zaken waar veel vraag naar is of juist voor nieuwe en spannende zaken waar naar minder vraag is? Wordt gekozen voor grote musea of kleine, meer vernieuwende musea?

In de nota staat dat de mate van inspanning door instellingen om andere inkomstenbronnen te verwerven een toetsingscriterium is voor het toekennen van een provinciale bijdrage. Dit betekent meer subsidie voor het Drents Plateau en het bloemencorso en minder aan RTV Drenthe.

Dit roept de nodige vragen op.

Meer in het algemeen spreekt de kunst van het combineren zeer aan.

De heer SLUITER beschouwt de notitie als een goede, richtinggevende opstap naar een conceptnota. Dit prima uitgangspunt maakt tevens telkens de inbedding in Mensen in het middelpunt duidelijk. Wel bestaan er de nodige zorgen over het tijdpad.

De analyse van de notitie: Drenthe heeft sterke punten, een goede infrastructuur en heeft impulsen gekregen van het Actieprogramma cultuurbereik, wordt onderschreven. Tevens zijn de zwakke punten, zoals onvoldoende sturing, veel bureaucratie en administratieve lasten, bekend. De keuze voor een integrale aanpak met economie, toerisme en ruimte is uitstekend.

In de analyse is ook sprake van bedreigingen, zoals het bestaan van meer ambities dan middelen. De situatie andersom is echter veel ernstiger. Het dwingt slechts tot het maken van duidelijke keuzen. Daarbij is duidelijk dat de combinatie-mogelijkheden onvoldoende zijn gebruikt. Er moet meer naar de kwaliteit gekeken worden. Ook moet de uitvoeringsbureaucratie worden verminderd en moet er meer oog komen voor het bestaande amateurkunstenklimaat.

Een ambitieuze Cultuurnota en een ambitieus en eigentijds cultuurbeleid kan met zich brengen dat er moeilijke of pijnlijke keuzes moeten worden gemaakt. Dat kan hier en daar een breuk met het verleden betekenen en met inmiddels niet meer bewust gemaakte keuzes. Een drastische herschikking van budgetten mag dan ook niet uitgesloten worden.

In de nota worden vijf cultuurdragers genoemd. Vier horen er duidelijk bij elkaar, met de taligheid als uitzondering. Daarbij is bijvoorbeeld geen duidelijke relatie te leggen met economie en toerisme. Wat is hierop de reactie van het college? De heer Harleman merkt op dat de klant niet herkenbaar in beeld is gebracht. Daarbij hoort de notie dat cultuur niet alleen behoud en bevestiging, maar ook vernieuwing is.

De heer HEMSTEEDE is ook verbaasd over de agendering van de voorliggende uitgangspuntennotitie. In de brief van 25 mei van het college over het plan van aanpak staat dat die notitie, met de uitkomsten van twee werkconferenties met het veld, ter vaststelling aan GS wordt voorgelegd.

De huidige notitie is echter verstuurd voordat die twee bijeenkomsten plaatsvonden. Volgens het plan van aanpak zou een conceptnota in juli naar PS worden gestuurd ter informatie, waarna in september de inspraak start. De vraag is of de eerder geprezen voortvarende aanpak waargemaakt kan worden door GS en het ambtelijk apparaat. Waarom geen brief waarin uit de doeken wordt gedaan waarom van het plan van aanpak is afgeweken en hoe het nieuwe tijdpad eruitziet? Heeft deze vertraging gevolgen voor de voorgestelde nieuwe subsidieverordening? Met het inhoudelijke commentaar wordt gewacht tot de conceptnota is geagendeerd.

Het cultuurbeleid krijgt een heldere missie mee, namelijk de kunst van het combineren. In dat licht moet wellicht een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen kunst, cultuur en entertainment. Dit vergemakkelijkt het maken van heldere keuzen.

De heer HARLEMAN kan de term "entertainment" niet goed plaatsen.

De heer HEMSTEEDE schuift die vraag door naar de heer Schaap.

De heer FONK erkent het bestaan van een definitieprobleem. De Cultuurnota moet daarin duidelijkheid brengen. Een bijdrage aan het Noord-Nederlands Orkest (NNO) is immers iets anders dan een nieuw jasje voor de fanfare.

De heer BEUMERS vindt het stuk vaag. Zeker in tijden van recessie is het echter goed de klant als speler in het veld een plek te geven. Nu gaat het in feite om een vrijbrief die vraagt om alsnog veel zaken vast te leggen. Het stuk is bovendien niet geschreven op prestaties of afrekenbare doelen. Op het vlak van toegankelijkheid is te zien dat de cursusdeelname niet is weggelegd voor Jan Modaal. Als gevolg van de bezuinigingen verdwijnen er aantallen vrijwilligers. Dit baart ons grote zorgen. Tevens vindt er een herschikking van budgetten plaats.

Op bladzijde 6 staat over de verdeling van de voorzieningen over de provincie dat het cultuurbeleid een evenwichtig patroon moet opleveren. Welke activiteiten worden er dan gespreid? Cultuur veronderstelt ruimte, bijvoorbeeld een dienstencentrum, een oefenlokaal of een marktplaats. Wat is de stand van zaken op dit vlak? Bestaat hiervoor aandacht? Meer in het algemeen moet de Cultuurnota vooral sociaal zijn en gericht zijn op betaalbaarheid voor iedereen.

Mevrouw VAN NIEUWENHUIZEN leest op bladzijde 2 dat er sprake is van een diagnose, wat de vraag oproept of het cultuurbeleid ziek is. Op bladzijde 11 staat dat de provincie geen samenhangend beleid heeft, dat er veel bureaucratie is en dat er niet gedacht wordt in termen van doel en middelen. Is dat de bedoelde diagnose?

In de notitie worden reeds de nodige financiële keuzen gemaakt. Bij de uiteindelijke nota hoort echter een duidelijk financieel overzicht. Ook moet de procedure duidelijk in kaart worden gebracht. Op welke gronden zijn overigens de financiële keuzen gemaakt, ook in relatie tot de wens om vraaggericht te werken?

Op bladzijde 3 wordt bij de cultuurdragers de regionale omroep genoemd. Lokale omroepen hebben echter ook een regionale uitstraling. Op bladzijde 5 wordt de nadruk gelegd op multifunctionele centra met een zee aan mogelijkheden. Dit verdient toelichting.

Op bladzijde 6 staat dat veel geïnterviewden willen inzetten op een rol van vernieuwer. Wie is er geïnterviewd en welke mensen hebben juist dit aangegeven? Enige omvang van een gemeente is volgens de notitie een randvoorwaarde voor ontwikkeling van een gemeentecultuurbeleid. Betekent dit dat samenvoeging van drie B gemeenten direct A niveau oplevert?

Op bladzijde 7 is sprake van de adviescommissies. Het loont de moeite om vereenvoudiging aan te brengen in nu nog omslachtige procedures. Gebeurt dit ook en met welk financieel voordeel? De culturele infrastructuur wordt, met goede en zwakke kanten, in kaart gebracht. Dat moet eerst gebeuren alvorens er financiële keuzen worden gemaakt. Er moet dus meer lijn in de notitie worden gebracht. Wat is bijvoorbeeld de onderbouwing van de opmerking dat digitalisering van de samenleving zal leiden tot een zappende informatieconsument die zijn interesse snel verliest?

De heer ZOMER zet in de Drentse taal de uitgangspunten neer waarop de Cultuurnota beoordeeld zal worden. Onlangs is de uitspraak gehoord dat het feit dat er kunstenaars zijn, bewijst hoe belabberd de wereld is. Het gevoel dat het gewone leven niet zo mooi is, is van alle tijden en alle culturen. Cultuur: beelden, gedichten en ook sportwedstrijden dienden reeds in het verleden om de dagelijkse sleur van werken te doorbreken. In de joods-christelijke cultuur mag men zich dan ook na zes dagen werken bezighouden met de hogere dingen. Het genieten van mooie dingen is een recht voor iedereen. Door de eeuwen heen is er veel aan kunst en cultuur gedaan en overgebleven. Cultuur was iets voor gewone mensen, zoals de verhalenvertellers, maar ook iets voor een elite die er meer verstand van had.

Hoe toegankelijk is de kunst en cultuur vandaag de dag? Veel kunst is door de verschijningsvorm voorbehouden aan een elite. In een moderne maatschappij moet iedereen het recht hebben de eigen cultuur en traditie te beleven, het liefst samen met mensen van andere tradities en culturen. Jonge en oude mensen moeten zich actief en passief met cultuur kunnen bezighouden. Ook moeten er mogelijkheden geboden worden om zo nodig iets bij te leren. Meer in het algemeen moeten er zaken aangeboden worden waar vraag naar is. Vraaggericht werken is van belang. Komt dat echter neer op de vraag van de Drentenaren of op de vraag van de provincie? Misschien kan het onderzoeksbureau hier in een antwoord voorzien.

De bibliotheken, de musea en RTV Drenthe hebben een belangrijke taak in het brengen van informatie en cultuur. Dat inspireert mensen om dingen te maken. Deze instellingen moeten een sterke positie hebben. De provincie kent veel kleine musea, ontstaan uit persoonlijk initiatief op vrijwillige basis. Wat gebeurt er met deze plekken voor slechtweertier als de oprichters ermee stoppen? De gemeenten hebben een eerste verantwoordelijkheid. De provincie kan echter nadenken over de mogelijkheid van deskundige ondersteuning.

Er moet zuinig omgesprongen worden met oude gebouwen en dergelijke. Het Drents Plateau is in dit verband erg belangrijk.

De heer SCHAAP hoort bij de commissie een bijna niet te bedwingen behoefte aan inzicht in de Cultuurnota.

Het is dan ook maar zelden dat mensen eenzelfde mening hebben over kunst of cultuur. Cultuur moet inderdaad van iedereen zijn. Uit de Cultuurnota zal dan ook het belang van het begrip Cultuurbereik blijken.

Zoveel mogelijk mensen moeten passief of actief betrokken worden bij kunst of cultuur. Dat kan op gespannen voet staan met de wens tot vernieuwing en de angst om voor elitair versleten te worden.

De commissie en anderen lijken de uitgangspuntennotitie aan te zien voor de concept-Cultuurnota. De notitie heeft echter slechts als doel de gesprekken met de diverse culturele instellingen aan te gaan. Mede daarom is de bijeenkomst van 14 juni jongstleden goed en geïnspireerd verlopen. Een en ander valt binnen de wijze waarop het college de sector in alle openheid betreft bij het schrijven van de Cultuurnota. De instellingen hebben dan ook veelvuldig gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot meepraten. De zorgen over de haalbaarheid van 1 januari 2005 worden gedeeld. Volgens de planning had inmiddels de conceptnota voor moeten liggen. Er is simpelweg meer tijd nodig om omtrent de reeds genoemde dilemma's verstandige keuzen te maken. Hopelijk wordt de ASV voor 1 januari vastgesteld. Indien de Cultuurnota dan nog niet is vastgesteld, het kader voor de ASV, kan dit op onderdelen enige vertraging opleveren bij de implementatie daarvan. De ASV is bepalend bij de vraag wat er gebeurt met budgetten en instellingen. Als er geen ASV is, wordt het huidige regime nog eens vier jaar gehandhaafd.

Voor het museumbeleid wordt extra geld ingezet van de Voorjaarsnota. De genoemde getallen in de notitie stammen overigens van die nota. Er kan overigens nog een herschikking plaatsvinden in de uiteindelijke Cultuurnota. Veel mensen in Drenthe, soms reeds uit het arbeidsproces, wenden veel tijd en energie aan voor het opzetten van een klein museum. Als deze mensen stoppen, rijst de vraag hoe deze, soms buitengewoon waardevolle initiatieven behouden kunnen blijven. Er lijkt hier geen sprake van een provinciale taak. Overigens bestaat er reeds een museumconsulent die voor de nodige expertise en ondersteuning kan zorgen. Ook op meer concrete vragen, zoals de toekomst van musea zoals De Buitenplaats en Vledder, moet een antwoord gegeven worden in de Cultuurnota.

Het maken van keuzen is overigens niet gemakkelijk. Snel dringen zich immers allerlei vergelijkbare gevallen op.

In de huidige beginfase wordt de sector erbij betrokken. Zo volgt er nog een gespreksronde. Als de conceptnota verschijnt, gaat die de inspraak in. Tegelijkertijd krijgt de commissie het concept ter bespreking voorgelegd. Na afronding van het inspraaktraject zal de definitieve besluitvorming plaatsvinden. Deze procedure is gelijk aan de veelgeroemde procedure voor de nota Mensen in het middelpunt. Bij dit alles is er natuurlijk sprake van speelruimte. Er is ruimte voor het college om zijn voordeel te doen met de meningen uit het veld. Van een blauwdruk is dus geen sprake.

Drenthe is wellicht niet rijk aan historie in de optiek van de historicus Wendt. Hier wordt meer bedoeld op de enorme belangstelling in Drenthe voor historische verenigingen en daarmee (cultuur)historie en archivering. De provincie moet nadenken over verbeteringen op dit vlak.

De heer SLUITER vraagt of de heer Schaap bedoelt dat als de ASV niet en de Cultuurnota wel verlaat is, dit geen juridische of andere vervelende gevolgen heeft.

De heer SCHAAP beaamt dit. Indien de ASV niet tijdig gereed is, zijn de huidige ASV en Budgetsubsidieverordening (BSV) nog eens vier jaar geldig. Voor herschikking en veranderingen bij budgetinstellingen is dan wellicht een jaar respijt nodig. Doel is om na twaalf jaar eindelijk een helder cultuurbeleid te formuleren.

De heer FONK vraagt zich af of het college in de bedoelde situatie niet in de knoei komt met de voorgestelde stimulerende markt kortingen.

De heer SCHAAP denkt dat die voor de Cultuurnota dan een jaar later van kracht worden.

Mevrouw PANNEKOEK vraagt zich af of de procedure niet inhoudt dat het gehele stuk over cultuur uit Mensen in het middelpunt, de Welzijnsnota, moet worden gehaald. Deze nota wordt bij de begroting immers behandeld ondanks dat er nog niet over de Cultuurnota is gesproken. Er worden in de Welzijnsnota bovendien ook bedragen genoemd.

De heer SCHAAP legt uit dat dit gebeurt om de sector zo vroeg mogelijk duidelijkheid te verschaffen.

Mevrouw PANNEKOEK wijst erop dat iedereen ervan uit is gegaan dat de finale besluitvorming over de Cultuurnota plaatsvindt bij de begrotingsbehandeling.

Dan staan immers de bedragen vast. De vaststelling van stimulerende marktkortingen blijft dan echter buiten de bespreking.

De heer SCHAAP stipt aan dat deze kortingen voor het overgrote deel zijn opgenomen in Mensen in het middelpunt.

Mevrouw PANNEKOEK merkt op dat de onderbouwing van de marktkortingen in de Cultuurnota moet plaatsvinden. Die nota is echter nog niet voorhanden.

De heer SCHAAP legt uit dat een volgtijdelijke behandeling onnodig veel tijd in beslag neemt. Het is bovendien onnodig, omdat de contouren van het beleid, ook die van de Cultuurnota, goed af te lezen zijn aan de CWZ-nota. De komende tijd moet dan ook gebruikt worden om met de Cultuurnota aan de slag te gaan.

De heer FONK gaat ervan uit dat de datum van 1 januari niet wordt gehaald. Bestaat er een indicatie van de feitelijke datum van ingang?

De heer SCHAAP gaat uit van een datum in de maanden januari of februari 2005.

De heer FONK wijst op het gevaar van een diffuse situatie, waarin oude aanvragen worden getoetst aan de nieuwe ASV.

De heer SCHAAP ziet hier geen probleem. De ASV is niets anders dan een andere subsidiesystematiek. In Mensen in het middelpunt is voorgesteld om alle regelingen af te schaffen. Dan zullen de nieuwe regelingen niet reeds in december gereed zijn. 2005 is dan ook op voorhand aangeduid als een overgangsjaar met waarschijnlijk de nodige improvisatie. Het schrappen van de enorme uitvoeringsbureaucratie is nu eenmaal werk dat meer dan een dag vergt.

De heer HEMSTEEDE vindt het raar om te horen dat de gedeputeerde de commissie in feite maant tot spoed. Het is juist de commissie die met recht de gedeputeerde vraagt zich aan het tijdschema te houden.

De heer SCHAAP wijst erop zo-even het voorstel gehoord te hebben om de Cultuurnota uit de CWZ nota te lichten. Er zal alles worden gedaan om op te schieten met het werk. De commissie zal in staat worden gesteld op het juiste moment een beslissing te nemen. De conceptnota is dan ook gereed voor de begrotingsbehandeling.

De heer FONK vindt het jammer dat er toch nog een periode met interpretatieverschillen aankomt.

De heer SCHAAP is van mening dat interpretatieverschillen over kunst en cultuur altijd blijven bestaan. Definities van die termen worden overigens opgenomen in de Cultuurnota. Kunst en cultuur is van iedereen.

De heer HARLEMAN vraagt of de gedeputeerde heeft overwogen de commissie eerder te laten weten het tijdschema niet te halen.

De heer SCHAAP geeft aan dat besloten is om, vanwege de tijdsdruk, het plan van aanpak over te slaan en direct met de conceptnota te beginnen.

De heer HARLEMAN herhaalt de vraag.

De heer SCHAAP erkent dat er een briefje naar de commissie had moeten gaan.

De vraag of taligheid geen relatie heeft met recreatie, toerisme en economie is een discussie waard. De andere cultuurdragers zijn daarmee gemakkelijker te verbinden.

Mevrouw SMITH wijst op poëzievoorstellingen bij hunebedden, wat de nodige toeristen aantrekt.

De heer SCHAAP geeft aan dat er in de nota aandacht zal bestaan voor de lokale omroepen. De eerste verantwoordelijkheid ligt bij de regionale omroep. Wellicht dat er samenwerking gezocht moet worden indien de provincie zeggenschap krijgt op dit vlak.

Mevrouw VERHEY hoort dat ook de commissie spreekt van een onduidelijke procedure. De stichting heeft overigens via de Afdeling Kunst en Kunstbeleid van de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek laten doen naar de positie van de klant. De stichting zoekt ook reeds samenwerking met gemeenten. Met de Drents Beeldend Theater Kerngroep wil de stichting met mensen uit geheel Drenthe in geheel Nederland aan de slag.

De VOORZITTER stelt vast dat het onderwerp voldoende is besproken.

10. Brief van de Bestuurscommissie Onderzoek CWZ van 5 augustus 2004, kenmerk 04.91/12 1/HL, inzake Onderzoeksprogramma 2004 en 2005

De heer HAAR roept in herinnering dat in de jaren zeventig een golf aan inspraak is ontstaan. In die tijden was de kreet: inspraak zonder inzicht geeft uitspraak zonder uitzicht.

Besluiten en meningen vergen dan ook een basis, waarbij onderzoek een belangrijk fenomeen is. Het bestaan van het onderzoeksbureau is dan ook een goede zaak.

De stand van zaken bij het nieuwe onderzoek in het jaar 2004 laat zien dat van de drie geplande cultuuronderzoeken er twee zijn vervallen. Waarom hebben deze twee onderzoeken geen prioriteit gekregen bij het onderzoeksbureau?

Er wordt aan PS en GS gevraagd suggesties te doen voor het lopende onderzoek naar leefbaarheid op het platteland. Op dat vlak is er sprake van een roep om nieuwe Drenten, vooral welgestelden, enerzijds en een ontwikkeling van sociale ontmenging anderzijds. De landbouw als bindende factor is immers aan erosie onderhevig.

Onderzoek naar de feitelijke consequenties van dit alles is gewenst.

Het is een goede zaak dat de onafhankelijke provinciale databank gebruikt mag worden door niet alleen onderzoekers en ambtenaren, maar ook door leden van GS en PS en alle burgers van Drenthe.

De suggestie van de bestuurscommissie om een brainstormbijeenkomst te organiseren om te komen tot relevante onderzoeksthema's voor het jaar 2005 wordt onderschreven. Een suggestie voor een onderzoeksonderwerp is de toenemende vraag aan mensen om te reageren en te communiceren, via interactieve en digitale systemen,

en een mening te vormen. De indruk bestaat echter dat niet iedereen daaraan in gelijke wijze kan deelnemen. Wat kan de burger in interactieve zin bijdragen? Zijn daarbij verschillen te zien tussen de verschillende bevolkingsgroepen?

De heer BOER vindt het goed om te zien dat de meeste onderzoeken in volle gang zijn of reeds zijn afgerond. De opmerkingen van de heer Haar over de leefbaarheid op het platteland worden gesteund.

De brief maakt duidelijk dat een deel van de flexibele capaciteit wellicht gebruikt moet worden voor het opstellen van een culturele kaart. Had die niet reeds veel eerder klaar moeten zijn met het oog op het ontwikkelen van de Cultuurnota? De voorgestelde brainstormsessie zal snel moeten plaatsvinden.

Mevrouw KEMPE verbaast zich erover dat het onderzoek naar de bekendheid van de digitale bibliotheek niet is uitgevoerd, omdat hierover reeds onderzoek gaande is in opdracht van de Provinciale Bibliotheekcentrale (PBC). Is hier sprake van een miscommunicatie?

Er worden suggesties gevraagd voor het onderzoek naar leefbaarheid op het platteland. Deze zullen schriftelijk overhandigd worden. Een voorstel omtrent de databank, een prima idee, wordt afgewacht. Voor het onderzoeksprogramma voor het jaar 2005 liggen er nog enkele van 2004 overgebleven wensen van GS op de plank. Zijn die nog in beeld? Een brainstormsessie is een prima idee. Voorgesteld wordt om de uiteindelijke wensenlijst te bespreken tijdens de commissievergadering van 6 oktober. Krijgen overigens alleen de leden van de Statencommissie Cultuur en Welzijn de rapporten van het onderzoeksbureau?

Mevrouw SMITH merkt op dat in het POP sterk de nadruk is gelegd op werken van onderop. Niet verbieden, maar oplossingen stimuleren dus. Daarbij hoort het inzicht hoe de Drentse burger is georganiseerd. Wat doen gemeenten reeds op dit vlak? Is op dit gebied niet een pilot mogelijk? Het ontwikkelingsplan in Grolloo bijvoorbeeld is genomineerd voor een prijs. Juist de ontwikkeling van dergelijke kleine dorpen moet in kaart worden gebracht. Is hier een combinatie met het onderzoek naar de leefbaarheid van het platteland mogelijk?

De suggestie om de implementatie van de nota Mensen in het middelpunt te onderzoeken, inclusief de impact van de kortingen, valt in goede aarde. Daarnaast wordt het idee geopperd om de burgers van Drenthe de vraag voor te leggen hoe men kunst en cultuur beleeft en hoe men daarin participeert. In de visie op cultuur is overigens reeds sprake van een publieksonderzoek. Ook is er nog het idee van een huis van de cultuur.

De heer ROELES is tevreden met de duidelijke brief van de Bestuurscommissie. Opvallend is dat twee onderzoeken geen doorgang vinden. Hierdoor is wellicht een grotere flexibele capaciteit ontstaan. Inzake het onderzoek naar de leefbaarheid op het platteland is bekend dat veel gemeenten met deze problematiek worstelen. De diverse werkzaamheden van deze gemeenten kunnen goed bij dit onderzoek betrokken worden. Zo hoeft het misschien ook niet uitbesteed te worden. De ontwikkelingen rond de databank vallen in goede aarde, evenals de voorgestelde brainstormsessie met het oog op consensus voor het Onderzoeksprogramma 2005.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN merkt op dat GS de evaluatie van het provinciale Kunst en cultuurplan 1995 niet opportuun acht. Dit had echter van pas kunnen komen bij de samenstelling van de nieuwe Cultuurnota. GS wil tevens een culturele kaart van Drenthe laten opstellen. Is die niet reeds twee of drie jaar geleden ontwikkeld? Dan gaat het toch slechts om bijstelling? Tegen een brainstormsessie bestaat geen bezwaar. Gesuggereerd wordt om de problematiek van de dak- en thuislozen te inventariseren, inclusief ideeën voor een goede oplossing.

Mevrouw KAAL vindt dat de resultaten en de planning van het onderzoeksbureau er goed uitzien. De rapporten van het onderzoeksbureau worden dan ook altijd met belangstelling tegemoet gezien. Het is belangrijk te weten hoe groot problemen zijn en wat de richting van bepaalde ontwikkelingen en fenomenen is. Zo kan bepaald worden of reeds ingezet beleid effect heeft of bijstelling behoeft. Het onderzoeksbureau is in staat om de benodigde nulmetingen te verschaffen. Het Sociaal rapport 2003 en het Tussenrapportageonderzoek naar de samenhang van grote problemen in de samenleving voorzien dan ook in een duidelijke behoefte.

Geopperd wordt om een lifestyle-onderzoek onder jongeren te houden. Uit eerder onderzoek blijkt immers dat jongeren in Drenthe meer lijden aan overgewicht en minder sporten dan leeftijdsgenoten in de rest van Nederland. Het CDA is in gesprek met allerlei organisaties om hiervoor in de loop van het jaar een actieve campagne op te zetten.

Mevrouw SMITH wijst erop dat Sport Drenthe reeds campagne voert op scholen op juist dit punt.

Mevrouw KAAL legt uit dat het CDA zich daarbij aansluit. Onderzoek moet inzicht bieden in oorzaken, aanpak van het probleem en effectiviteit van de campagne.

Eenderde van de sterfgevallen in de wereld is te wijten aan overgewicht en roken. Welvaartsziekten zoals suikerziekte worden op steeds jongere leeftijd geconstateerd met veel kosten voor de samenleving. Jarenlang onderzoek aan de Universiteit van Californië toont aan dat een verkeerd dieet, bijvoorbeeld "non-nutricious" junkfood, agressief, depressief en asociaal gedrag in de hand werkt. Een beter dieet met groenten, fruit en volkoren vezels heeft positieve gevolgen voor gedrag en leervermogen. McDonald's komt niet voor niets met een gezonde voedingslijn.

Tevens zou er onderzoek gedaan moeten worden naar depressiviteit in Drenthe en de behandelingsmethode. Ook dit probleem zorgt voor veel uitval en hoge kosten. Het Trimbos-instituut wil tien regionale teams oprichten om de behandeling te organiseren. Hoe groot is dit probleem echter in Drenthe? Mensen in het veld denken dat het een groot probleem is.

In oktober zal gereageerd worden op onder meer het voorstel inzake een Drentse panelstudie.

Mevrouw UDDING maakt duidelijk dat de niet uitgevoerde onderzoeken juist die onderzoeken zijn die door de gedeputeerden zijn aangereikt en op hun indicatie vervolgens zijn afgevoerd. GS hebben tevens verzocht de culturele kaart op te stellen, wat ten laste komt van de flexibele capaciteit. Door ziekte van de junioronderzoeker is het, ondanks het wegvallen van twee onderzoeken, toch nodig om twee onderzoeken uit te besteden. De heer Roeles suggereert min of meer om het leefbaarheidsonderzoek uit te stellen naar een volgend jaar. De opinie van de overige commissieleden is echter vooralsnog onbekend.

De door velen gewenste brainstormsessie zal worden georganiseerd, ondanks de vele onderwerpen die vandaag reeds zijn gesuggereerd. Het is immers van belang dat het onderzoeksprogramma breed wordt gesteund.

De rapporten worden inderdaad alleen gestuurd naar de leden van de Statencommissie Cultuur en Welzijn.

Het onderzoek naar de kansen en mogelijkheden van een databank is in volle gang.

Binnenkort zal de commissie bericht worden over de uitkomsten, zodat er een beslissing genomen kan worden.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 6 oktober 2004

, voorzitter

, griffier

De heer ROELES vindt het geen enkel probleem om de studie naar de leefbaarheid van het platteland naar een volgend jaar te verschuiven. Zijn er voldoende suggesties voor onderzoek gedaan of komt er alsnog een brainstormsessie?

Mevrouw UDDING hoort brede steun voor het idee van een dergelijke sessie. Uiteindelijk moet duidelijk zijn of voorstellen van individuele fracties statenbreed gedragen worden.

De heer ROELES vraagt de griffie om een voorstel voor een datum of voor de wijze waarop de onderwerpen naar voren gebracht kunnen worden.

De VOORZITTER laat weten dat de commissie een dergelijk voorstel zal ontvangen.

11. Sluiting

De VOORZITTER sluit om 12.45 uur de vergadering.

TOEZEGGINGEN: geen.